



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Θεσσαλονίκη : 19/05/2025

Αριθμ. Αποφ.: 891



ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α7-ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Τακαντζά 8 -10
Ταχ. Κώδικας : 54639 Θεσ/νικη
Πληροφορίες : Κ. Μαβινίδου
Τηλέφωνο : 2313-332246
E-Mail : ded.thess@.aade.gr
Url : www.aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις :

- α. Του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024 ΦΕΚ Α' 58/19-4-2024) εφεξής ΚΦΔ.
- β. Του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β' 4738/26.10.2020) με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)», όπως αναριθμήθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει..
- γ. Της ΠΟΛ 1064/28.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β' 1440/27-04-2017).
- δ. Την με αριθμό Α.1165/22-11-2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009),

2. Την ΠΟΛ 1069/04-03-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την με αριθμό και ημερομηνία πρωτοκόλλου Δ.Ε.Δ. 1126366ΕΞ 2016/30-08-2016 Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΦΕΚ 2759Β/01-09-2016) με θέμα «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».
4. Την με ημερομηνία κατάθεσης **17-01-2025** και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή της ... **του** ... με **ΑΦΜ**, με κύρια δραστηριότητα «*Λιανικό εμπόριο φαρμακευτικών ειδών*» με έδρα στη ..., επί της οδού ..., Τ.Κ. κατά **α)** της υπ' αριθμ. .../**10-12-2024** οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 και **β)** της υπ' αριθμ. .../**10-12-2024** οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2020, του Προϊσταμένου του 1^{ου} ΕΛ.Κ.Ε. Θεσσαλονίκης και τα προσκομιζόμενα με αυτές σχετικά έγγραφα.
5. Τις ως άνω προσβαλλόμενες πράξεις, των οποίων ζητείται η ακύρωση ή η τροποποίηση.
6. Την από 11-02-2025 έκθεση απόψεων του 1^{ου} ΕΛ.Κ.Ε. Θεσσαλονίκης, με την οποία ζητείται η απόρριψη της ανωτέρω ενδικοφανούς προσφυγής.
7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α7 – Επανεξέτασης της Υπηρεσίας μας, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της από **17-01-2025** και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της **του** με **ΑΦΜ**, η οποία κατατέθηκε εμπρόθεσμα, και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

- ❖ Με την υπ' αριθμ. .../**10-12-2024** οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 του Προϊσταμένου του 1^{ου} ΕΛ.Κ.Ε. Θεσσαλονίκης, επιβλήθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας φόρος εισοδήματος ύψους 40.725,98€, πλέον πρόστιμο του άρθρου 58 του ν.4987/2022 ύψους 20.362,99€, πλέον ειδική εισφορά αλληλεγγύης ύψους 9.550,57€, ήτοι συνολικό ποσό ύψους **70.639,54€**.
- ❖ Με την υπ' αριθμ. .../**10-12-2024** οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 του Προϊσταμένου του 1^{ου} ΕΛ.Κ.Ε. Θεσσαλονίκης, επιβλήθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας φόρος εισοδήματος ύψους 59.161,37€, πλέον πρόστιμο του άρθρου 58 του ν.4987/2022 ύψους 29.580,69€, ήτοι συνολικό ποσό ύψους **88.742,06€**.

Οι ανωτέρω πράξεις εκδόθηκαν στο πλαίσιο διενέργειας μερικού ελέγχου φορολογίας εισοδήματος στα φορολογικά έτη 2019-2020 από το 1^ο ΕΛ.Κ.Ε. Θεσσαλονίκης, με βάση τις διατάξεις του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), του ν. 4987/2022 και της Α1293/2019, δυνάμει της υπ' αριθμ.//...//...../19-04-

2024 σχετικής εντολής ελέγχου του Προϊσταμένου του 1^{ου} ΕΛ.Κ.Ε. Θεσσαλονίκης που εκδόθηκε σε αντικατάσταση προγενέστερων εντολών.

Η εντολή ελέγχου κοινοποιήθηκε ηλεκτρονικά στην προσφεύγουσα και της γνωστοποιήθηκε η δυνατότητα υποβολής δηλώσεων στα πλαίσια του ν.4512/2018, ενώ απεστάλη και η υπ'αρίθμ./24-04-2024 πρόσκληση προσκόμισης φορολογικών αρχείων, στην οποία η προσφεύγουσα ανταποκρίθηκε. Ο έλεγχος διενήργησε τις ελεγκτικές επαληθεύσεις της Α.1293/2019, δεδομένου ότι κατά τα ελεγχόμενα έτη η προσφεύγουσα τηρούσε απλογραφικό λογιστικό σύστημα και απέρριψε ως λογιστικές διαφορές στο έτος 2020, δαπάνες άνω των 500€ για τις οποίες δεν προσκομίστηκαν παραστατικά εξόφλησης μέσω τραπεζικού συστήματος, ύψους 2.054,31€. Επίσης, η φορολογική αρχή διενήργησε έλεγχο στους τραπεζικούς λογαριασμούς της προσφεύγουσας και απέστειλε το υπ'αρίθμ./24-05-2024 αίτημα παροχής πληροφοριών ζητώντας διευκρινίσεις σχετικά με την πηγή και προέλευση πιστώσεων ύψους 256.943,89€ στο έτος 2019 και 316.503,98€ στο έτος 2020. Ανταποκρινόμενη η προσφεύγουσα υπέβαλε υπόμνημα με το οποίο αιτιολόγησε μέρος των τραπεζικών συναλλαγών, ενώ πιστώσεις ύψους 123.412,05€ στο έτος 2019 και 179.276,88€ στο έτος 2020 κρίθηκε ότι αποτελούν προσαύξηση περιουσίας, καθώς δεν αιτιολογήθηκαν επαρκώς.

Περαιτέρω, διαπιστώθηκε ότι το δηλούμενο εισόδημα δεν επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών στα ελεγχόμενα έτη και επομένως πληρείται η πρώτη προϋπόθεση της παρ.2 του άρθρου 28 του ν.4172/2013 και η φορολογική αρχή προσδιόρισε το εισόδημα με την έμμεση τεχνική της Ανάλυσης Ρευστότητας. Κατόπιν αυτού, απεστάλη στην προσφεύγουσα η υπ'αρίθμ./22-05-2024 επιστολή με συνημμένα τα έντυπα «Διαθέσιμων Περιουσιακών Στοιχείων» και «Ερωτηματολόγιο του τρόπου διαβίωσης» τα οποία η προσφεύγουσα υπέβαλε συμπληρωμένα. Ο έλεγχος συνέταξε τον Πίνακα Ανάλυσης Ρευστότητας, από τον οποίο προέκυψε αρνητική διαφορά μεταξύ της στήλης «Πηγές Κεφαλαίων/Εσόδων» και της στήλης «Αναλώσεις Κεφαλαίων/Εσόδων» ποσού -8.047,38€ στο έτος 2019 και -59.551,69€ στο έτος 2020. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα του φορολογητέου εισοδήματος, όπως προσδιορίστηκαν με τις γενικές διατάξεις και τα αποτελέσματα, όπως προσδιορίστηκαν με την έμμεση τεχνική, ο έλεγχος ως τελικό φορολογητέο εισόδημα και στα δύο ελεγχόμενα έτη έλαβε αυτό που προσδιορίστηκε με τις γενικές διατάξεις.

Κατόπιν αυτού, εκδόθηκε και κοινοποιήθηκε το υπ'αρίθμ./12-11-2024 σημείωμα διαπιστώσεων με τις πράξεις προσωρινού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος, Φ.Π.Α. & τελών χαρτοσήμου φορολογικών ετών 2019 & 2020, επί του οποίου η προσφεύγουσα υπέβαλε το υπ'αρίθμ./03-12-2024 υπόμνημα με τους ισχυρισμούς της που απορρίφθηκαν από τον έλεγχο και εκδόθηκαν οι προσβαλλόμενες πράξεις.

Με την από **17-01-2025** και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση ή την τροποποίηση των προσβαλλόμενων πράξεων επικαλούμενη τους παρακάτω λόγους:

1. Απαράδεκτη η χρήση των έμμεσων τεχνικών. Δεν πληρείται καμία προϋπόθεση. Δεν αιτιολογείται στην έκθεση ελέγχου η επιλογή της μεθόδου. Δεν διενεργήθηκε επιτόπιος έλεγχος. Προσκομίστηκαν όλα τα στοιχεία που ζήτησε η φορολογική αρχή, ώστε να διενεργήσει τις ελεγκτικές επαληθεύσεις. Δεν διαπιστώθηκε αδυναμία διενέργειας των ελεγκτικών επαληθεύσεων, ώστε να προσφύγει στις έμμεσες τεχνικές. Δεν αναφέρει ρητά γιατί απορρίπτει τα παραστατικά που προσκόμισε. Οι οικογενειακές δαπάνες διαβίωσης καλύπτονται από ανάληψη κεφαλαίου προηγούμενων ετών.
2. Παράβαση κατ'ουσίαν διάταξης νόμου. Παραβίασης του άρθρου 17 του Κ.Δ.Δ. έλλειψη επαρκούς και νόμιμης αιτιολογίας. Έχει φορολογηθεί διπλά για τα ίδια φορολογικά έξοδα. Όλες οι τραπεζικές καταθέσεις αφορούν σε έσοδα των άλλων δύο εταιρειών στις οποίες ήταν διαχειρίστρια.
3. Παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης.

Ως προς τον πρώτο ισχυρισμό.

Επειδή, στο άρθρο 27 του ν.5104/2022 ορίζεται ότι: «1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει την εξουσία να επαληθεύει, να ελέγχει και να διασταυρώνει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων εκ μέρους του φορολογούμενου, την ακρίβεια των φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλονται σε αυτήν και να επιβεβαιώνει τον υπολογισμό και την καταβολή του οφειλόμενου φόρου, διενεργώντας έλεγχο σε έγγραφα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και στοιχεία γνωστοποιήσεων και παρόμοιες πληροφορίες, θέτοντας ερωτήσεις στον φορολογούμενο και σε τρίτα πρόσωπα, ερευνώντας εγκαταστάσεις και μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις διαδικασίες και χρησιμοποιώντας μεθόδους που προβλέπονται στον Κώδικα.

2. Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται από υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης μετά από την έκδοση εντολής ελέγχου από το αρμόδιο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης. Ο έλεγχος ανατίθεται σε συγκεκριμένο υπάλληλο ή υπαλλήλους και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία: [...]

7. Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται στην εγκατάσταση του φορολογούμενου (επιτόπιος έλεγχος) ή σε άλλον τόπο, όπου προσκομίζονται, εφόσον απαιτείται, τα στοιχεία από τον φορολογούμενο (απομακρυσμένος έλεγχος). Ο φορολογούμενος παρέχει στη Φορολογική Διοίκηση κάθε στοιχείο που ζητείται στο πλαίσιο του ελέγχου. Ο χρόνος διενέργειας του επιτόπιου φορολογικού ελέγχου μπορεί να είναι και εκτός του επίσημου ωραρίου της Φορολογικής Διοίκησης.

8. Μετά το πέρας του φορολογικού ελέγχου συντάσσεται έκθεση ελέγχου. Η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει τις διαπιστώσεις του ελέγχου και συνοδεύεται από πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, εφόσον απαιτείται. Η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου είναι πλήρως αιτιολογημένη και περιέχει, εκτός από τον προσδιοριζόμενο φόρο, τα πρόστιμα που αντιστοιχούν σε παραβάσεις που έχουν διαπιστωθεί. Η έκθεση ελέγχου δεν περιέχει διαπιστώσεις ούτε προσδιορίζει φόρο που δεν εμπίπτουν στην έκταση που προσδιορίζει η αντίστοιχη εντολή ελέγχου.[...]

Επειδή, σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 84 του ν.5104/2024: «Πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των ν. [4174/2013](#) (Α' 170) και [4987/2022](#) (Α' 206) εξακολουθούν να ισχύουν».

Επειδή, κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν.4987/2022 εκδόθηκε η Α.1293/31-07-2019 – «Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά» - με την οποία καθορίστηκαν τα ενδεδειγμένα ελεγκτικά βήματα και επαληθεύσεις που πρέπει να διενεργούνται κατά περίπτωση στο φορολογικό έλεγχο των προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία. Μεταξύ των ως άνω ελεγκτικών επαληθεύσεων διενεργείται έλεγχος ορθής τήρησης των λογιστικών αρχείων, έκδοσης των φορολογικών στοιχείων, ορθής μεταφοράς των δεδομένων των βιβλίων στις αντίστοιχες δηλώσεις, επαληθεύσεις επί του ύψους των εσόδων και των αγορών και της ορθής καταχώρησης αυτών στα λογιστικά βιβλία κ.α. Επίσης, ελέγχεται η πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 28 του ν.4172/2014 προκειμένου το εισόδημα να προσδιοριστεί με τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου του άρθρου 27 του ν.4987/2022, πλέον άρθρου 32 του ν.5104/19-4-2024 (Κ.Φ.Δ.).

Επειδή, στο άρθρο 28 του Ν 4172/2013, όπως ίσχυε κατά τα ελεγχόμενα έτη, ορίζεται ότι: «1. Το εισόδημα των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν τα λογιστικά αρχεία δεν τηρούνται ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον νόμο για τα λογιστικά πρότυπα, ή
β) όταν τα φορολογικά στοιχεία ή τα λοιπά προβλεπόμενα σχετικά δικαιολογητικά δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ή
γ) όταν τα λογιστικά αρχεία ή φορολογικά στοιχεία δεν προσκομίζονται στη Φορολογική Διοίκηση μετά από σχετική πρόσκληση.

2. Το εισόδημα φυσικών προσώπων, ανεξαρτήτως αν προέρχεται από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, μπορεί επίσης να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή έμμεσες μεθόδους ελέγχου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, **όταν το ποσό του δηλούμενου εισοδήματος δεν επαρκεί για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών διαβίωσης ή σε περίπτωση που υπάρχει προσαύξηση περιουσίας** η οποία δεν καλύπτεται από το δηλούμενο εισόδημα».

Επειδή, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 32 του ν.5104/2024: «1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβαίνει σε εκτιμώμενο, διορθωτικό ή προληπτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και με την εφαρμογή μιας ή περισσότερων από τις κατωτέρω τεχνικές ελέγχου:

α) της αρχής των αναλογιών,

- β) της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου,
- γ) της καθαρής θέσης του φορολογούμενου,
- δ) της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών και
- ε) του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.

Με τις ως άνω τεχνικές μπορούν να προσδιορίζονται τα φορολογητέα εισοδήματα των φορολογουμένων, τα ακαθάριστα έσοδα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη των υπόχρεων βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής».

Επειδή, με την Ε. 2015/2020 εγκύκλιο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 28 του Ν 4172/2013. Ειδικότερα: 1. Με τις διατάξεις του [άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#), καθορίζεται έμμεσος τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό.

Ο τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, σύμφωνα με το [άρθρο 28](#) του ν. [4172/2013](#), συνίσταται στη χρήση κάθε διαθέσιμου στοιχείου καθώς και στην εφαρμογή των προβλεπόμενων στο [άρθρο 27](#) του ν. [4174/2013](#) (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας) μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης. Σημειώνεται ότι όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του [άρθρου 28](#) ν. [4172/2013](#), το εισόδημα των φυσικών προσώπων καθώς και των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των λοιπών διατάξεων του ν. [4172/2013](#).

.....

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις της [παρ.1 του άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#), το εισόδημα των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν τα λογιστικά αρχεία δεν τηρούνται ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον νόμο για τα λογιστικά πρότυπα, ή
- β) όταν τα φορολογικά στοιχεία ή τα λοιπά προβλεπόμενα σχετικά δικαιολογητικά δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ή
- γ) όταν τα λογιστικά αρχεία ή φορολογικά στοιχεία δεν προσκομίζονται στη Φορολογική Διοίκηση μετά από σχετική πρόσκληση.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση, η αδυναμία διενέργειας ελεγκτικών επαληθεύσεων ή η μη αξιοπιστία του λογιστικού συστήματος αποτελεί θέμα πραγματικό, για το οποίο απαιτείται επαρκής τεκμηρίωση στην σχετική έκθεση ελέγχου, ώστε να αιτιολογείται ο προσδιορισμός του εισοδήματος με κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με τη χρήση των έμμεσων μεθόδων ελέγχου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του ν. 4172/2013. [...]

.....

5. Σύμφωνα με την [παρ. 2 του άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#), το εισόδημα φυσικών προσώπων, ανεξαρτήτως αν προέρχεται από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, μπορεί επίσης να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή έμμεσες μεθόδους ελέγχου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, **όταν το ποσό του δηλούμενου εισοδήματος δεν επαρκεί για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών διαβίωσης ή σε περίπτωση που υπάρχει προσαύξηση περιουσίας η οποία δεν καλύπτεται από το δηλούμενο εισόδημα**. Διευκρινίζεται ότι ο προσδιορισμός του εισοδήματος των φυσικών προσώπων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα δύναται να γίνει με τη χρήση οποιασδήποτε από τις έμμεσες τεχνικές που προβλέπονται στο [άρθρο 27](#) του ν. [4174/2013](#), υπό την πλήρωση των προϋποθέσεων είτε της [παρ. 1](#), είτε της [παρ. 2 του άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#).

6. Περαιτέρω, επισημαίνονται τα εξής:

Α. Οι διατάξεις του [άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#) εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό του εισοδήματος για έτη που ξεκινούν από την 01.01.2014 και εντεύθεν.

Β. Η εφαρμογή κάθε διαθέσιμου στοιχείου ή των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού φορολογητέας ύλης εφαρμόζεται σε οποιοδήποτε στάδιο του ελέγχου διαπιστωθεί η πλήρωση των προϋποθέσεων των [παρ. 1](#) και [2 του άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#).

Γ. Στοιχεία που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση ή μπορούν να αντληθούν από τρίτες πηγές για τον φορολογούμενο δύναται να χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά με στοιχεία από ομοειδείς επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, εφόσον το φορολογητέο εισόδημα προσδιορίζεται με τη χρήση κάθε διαθέσιμου στοιχείου ή με τις έμμεσες μεθόδους προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης».

Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, από τις υποβληθείσες δηλώσεις φόρου εισοδήματος (έντυπο Ε1), τα εκκαθαριστικά σημειώματα των φορολογικών ετών 2019 & 2020 της προσφεύγουσας της και τις πραγματικές δαπάνες, όπως προσδιορίστηκαν από τον έλεγχο προκύπτουν τα εξής:

Φορολογικό έτος	2019	2020
	Της	
	προσφεύγουσας	
1.Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (ζημία)	-6.717,10	-4.836,87
2. Μερίσματα – τόκοι – δικαιώματα	1.577,10	1.699,01
3. Εισόδημα από μισθούς - συντάξεις	4.585,98	4.229,52
4. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία	6.335,55	5.435,55
5.Εισόδημα από διάθεση περιουσιακών στοιχείων		450,00
Συνολικό εισόδημα	5.781,53	6.977,21
Δαπάνες αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών	1.000,00	20.310,39
Δαπάνες ιδιωτικής ασφάλισης	810,82	

Συνολικές δαπάνες	2.810,82	20.310,39
--------------------------	-----------------	------------------

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω παρατιθέμενα στοιχεία των δηλώσεων φόρου εισοδήματος, το συνολικό ποσό του δηλούμενου πραγματικού εισοδήματος της προσφεύγουσας κατά το έτος 2019 επαρκεί για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών, ενώ στο έτος 2020 το συνολικό ποσό του πραγματικού εισοδήματος δεν επαρκεί για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών διαβίωσης.

Επειδή περαιτέρω, κατά τον έλεγχο των γενικών διατάξεων, διαπιστώθηκε η ύπαρξη πρωτογενών τραπεζικών καταθέσεων - πιστώσεων ύψους 123.412,05€ στο έτος 2019 & 179.276,88€ στο έτος 2020, για τις οποίες δεν αιτιολογήθηκε η πηγή και η αιτία προέλευσής τους, με αποτέλεσμα να θεωρηθούν ως προσαύξηση περιουσίας κατά τις διατάξεις του άρθ.21 παρ.4 του ν.4172/2014, όπως αναλυτικά παρατίθεται στις σελ. 19 έως 20 της οικείας έκθεσης φόρου εισοδήματος.

Ως εκ τούτου, πληρείται η δεύτερη προϋπόθεση της παρ.2 του άρθρου 28 του ν.4172/2013, περί έμμεσου προσδιορισμού του εισοδήματος.

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθ.27 του ν.4174/2013, εισήχθη για πρώτη φορά στην ελληνική φορολογική νομοθεσία η δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να προβαίνει στον προσδιορισμό του εισοδήματος με τη χρήση διεθνώς αναγνωρισμένων τεχνικών της Ελεγκτικής, μεθόδων δηλαδή του κλάδου της λογιστικής επιστήμης βασιζόμενοι σε γενικά παραδεκτές αρχές και τεχνικές. Περαιτέρω, με το άρθρο 28 του ν.4172/2013 (Κ.Φ.Ε.) ορίστηκαν κριτήρια επιλογής εκείνων των υποθέσεων, το εισόδημα των οποίων θα προσδιοριστεί με εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθ. 27 του ν.4174/2013, έμμεσων τεχνικών ελέγχου.

Από τη διατύπωση του εν λόγω εδαφίου του άρθ. 28 του Κ.Φ.Ε. σύμφωνα με την οποία **«το εισόδημα των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1. α) όταν τα λογιστικά αρχεία δεν τηρούνται ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον νόμο για τα λογιστικά πρότυπα,, β)... γ)... , 2. «Το εισόδημα φυσικών προσώπων, ανεξαρτήτως αν προέρχεται από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, μπορεί επίσης να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή έμμεσες μεθόδους ελέγχου....όταν το ποσό του δηλούμενου εισοδήματος δεν επαρκεί για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών διαβίωσης ή σε περίπτωση που υπάρχει προσαύξηση περιουσίας η οποία δεν καλύπτεται από το δηλούμενο εισόδημα»** προκύπτει ότι **αρκεί η πλήρωση μίας τουλάχιστον εκ των προϋποθέσεων** του άρθρου αυτού για να προσδιοριστεί το εισόδημα με έμμεση τεχνική, χωρίς η μία προϋπόθεση να συναρτάται από την άλλη.

Κατά συνέπεια, η α' προϋπόθεση της παρ.1 «μη τήρηση και μη σύνταξη λογιστικών αρχείων σύμφωνα με το νόμο», όπως αποσαφηνίστηκε με την αντίστοιχη εγκύκλιο (Ε.2015/2020), αφορά τις

περιπτώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και που από τα λογιστικά αρχεία του φορολογούμενου είναι αδύνατη η διενέργεια ελεγκτικών επαληθεύσεων, άρα το λογιστικό σύστημα κρίνεται αναξιόπιστο, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 3&5 του ν.4308/14 (Ε.Λ.Π.) και του άρθρου 13 του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.), ώστε να μην είναι εφικτή, από ένα πρόσωπο που διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις, η κατανόηση της λειτουργίας και της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, γεγονός που δεν υφίσταται στην προκειμένη περίπτωση.

Οι προϋποθέσεις της παρ.2, διακριτά οριζόμενες στο νόμο, αναφέρονται μόνο στα φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα εάν αυτά ασκούν ή όχι επιχειρηματική δραστηριότητα.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 του Ν.4172/2013 αποτελούν απλώς κριτήρια επιλογής των υποθέσεων για τις οποίες ο έλεγχος μπορεί να προσδιορίσει το εισόδημα με έμμεσες τεχνικές. Στην προκειμένη περίπτωση, το κριτήριο προσφυγής στον έμμεσο προσδιορισμό είναι, αφενός, η διαπίστωση ότι το δηλούμενο εισόδημα δεν επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών, όπως αυτές προκύπτουν κατά την ελεγκτική διαδικασία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις (Α.1293/2020) και από το σύνολο των πληροφοριών και των αρχείων της φορολογικής διοίκησης, και αφετέρου η διαπίστωση της ύπαρξης προσαύξησης περιουσίας.

Επειδή περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι οι δαπάνες διαβίωσης καλύπτονται από ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών απορρίπτεται, καθώς η ύπαρξη μεγαλύτερων δαπανών σε σχέση με το δηλούμενο εισόδημα σε ένα έτος, δίνει τη δυνατότητα στη Φορολογική Αρχή να προσδιορίσει το εισόδημα και με έμμεσες τεχνικές, πέραν του ελέγχου με τις γενικές διατάξεις, χωρίς αυτό να αποτελεί απόδειξη φοροδιαφυγής, την οποία η ελεγχόμενη καλείται να δικαιολογήσει.

Κατά συνέπεια, η επίκληση εκ μέρους της προσφεύγουσας εισοδημάτων παρελθόντων ετών, ουδεμία επίπτωση έχει στη διαπίστωση της πλήρωσης ή μη της ως άνω προϋπόθεσης.

Επειδή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση της παρ.2 του άρθρου 33 του ν.5104/2024, δεν αιτιολογήθηκε κατ' ουσίαν η επιλογή της μεθόδου Ανάλυσης Ρευστότητας. Ωστόσο, η φορολογική αρχή, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της Α. 1293/2019 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, εφάρμοσε τα ενδεικτικά βήματα και τις επαληθεύσεις που προβλέπονται από την ως άνω Απόφαση και ειδικότερα το άρθρο 11 αυτής, περί προσδιορισμού εισοδήματος με βάση τις έμμεσες τεχνικές ελέγχου, καθόσον πληρείται η προϋπόθεση της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 4172/2013, δηλαδή το δηλούμενο εισόδημά της δεν επαρκεί για να καλύψει τις προσωπικές δαπάνες διαβίωσής της.

Ενόψει των αναφερθέντων και δεδομένου ότι οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου που αναγράφονται στο άρθρο 32 του ν.5104/2024 μπορούν να εφαρμοστούν σε οποιοδήποτε στάδιο του ελέγχου, αφού διαπιστωθεί η πλήρωση των προϋποθέσεων των [παρ. 1 και 2 του άρθρου 28](#) του ν. [4172/2013](#), ο έλεγχος, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φορολογούμενης, ήτοι, τα μικρά δηλωθέντα εισοδήματά της και τις μεγάλες δαπάνες, πρότεινε την εφαρμογή της έμμεσης τεχνικής της ανάλυσης ρευστότητας, ως καταλληλότερης, η οποία έγινε δεκτή από την Προϊσταμένη της Δ.Ο.Υ.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την ΠΟΛ1050/2014, τόσο με τη μέθοδο της ανάλυσης ρευστότητας, όσο και με τις άλλες δύο μεθόδους, ήτοι της τεχνικής της καθαρής θέσης του φορολογούμενου και της τεχνικής του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά, προσδιορίζονται τα έσοδα του φορολογούμενου με βάση τα έσοδα (φορολογητέα και μη), τις αγορές και δαπάνες (επαγγελματικές, ατομικές και οικογενειακές) και τις αυξήσεις και μειώσεις των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων (επαγγελματικών, ατομικών και οικογενειακών) του φορολογούμενου φυσικού προσώπου, βάσει των οποίων προκύπτει το ίδιο αποτέλεσμα, ανεξαρτήτως της μεθόδου που εφαρμόζεται.

Σε κάθε περίπτωση, στην προκειμένη περίπτωση, κατόπιν σύγκρισης του εισοδήματος, όπως αυτό προσδιορίστηκε με τις γενικές διατάξεις με αυτό που προσδιορίστηκε με την έμμεση τεχνική κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της Πολ. 1050/2014, η προσφεύγουσα τελικά φορολογήθηκε βάσει του εισοδήματος που προέκυψε από τον έλεγχο των γενικών διατάξεων και στα δύο ελεγχόμενα έτη (σελ. 30 της έκθεσης φόρου εισοδήματος).

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ.7 του ν.5104/2024 «Ο φορολογικός έλεγχος διενεργείται στην εγκατάσταση του φορολογούμενου (επιτόπιος έλεγχος) ή σε άλλον τόπο, όπου προσκομίζονται, εφόσον απαιτείται, τα στοιχεία από τον φορολογούμενο (απομακρυσμένος έλεγχος). Ο φορολογούμενος παρέχει στη Φορολογική Διοίκηση κάθε στοιχείο που ζητείται στο πλαίσιο του ελέγχου. Ο χρόνος διενέργειας του επιτόπιου φορολογικού ελέγχου μπορεί να είναι και εκτός του επίσημου ωραρίου της Φορολογικής Διοίκησης».

Επειδή, ο ισχυρισμός περί πλημμέλειας προσβαλλόμενων πράξεων λόγω μη διενέργειας επιτόπιου ελέγχου απορρίπτεται ως αβάσιμος, καθόσον με τη σχετική εντολή δίδεται η δυνατότητα στον έλεγχο να ελέγξει και επιτοπίως την ελεγχόμενη οντότητα, πλην όμως δεν δεσμεύεται να ολοκληρώσει τον έλεγχο στις εγκαταστάσεις του ελεγχόμενου, αλλά τούτο εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του ελέγχου. Πέραν τούτου, από τη διενέργεια του ελέγχου εκτός των εγκαταστάσεων της ελεγχόμενης οντότητας, δεν προκαλείται δυσχέρεια στη λειτουργία της επιχείρησης και ασφαλώς δεν μεταβάλλεται το αποτέλεσμα του ελέγχου. Σε κάθε δε περίπτωση, ο προβαλλόμενος ισχυρισμός τυγχάνει ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος διότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 79 παρ. 5, περίπτωση β' του Κ.Διοκ.Δικ., η ακύρωση πράξης για παράβαση διάταξης που ρυθμίζει τον τύπο και την διαδικασία έκδοσής της, είναι δυνατή μόνο αν ο προσφεύγων επικαλείται και αποδεικνύει βλάβη, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί παρά μόνο με την ακύρωση της πράξης, προϋπόθεση που δεν συντρέχει εν προκειμένω, εφόσον ο προσφεύγων ουδόλως επικαλείται οποιαδήποτε σχετική βλάβη.

Ως προς το δεύτερο ισχυρισμό

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 76 του ν.5104/2024: «*Η Φορολογική Διοίκηση έχει την υποχρέωση να παρέχει σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία για τη νομική βάση, τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θεμελιώνουν την έκδοση πράξης και τον προσδιορισμό φόρου*».

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ.2 του ν.5104/2024: «*... Η έκθεση ελέγχου (της φορολογικής αρχής) συντάσσεται με βάση το σημείωμα διαπιστώσεων και τις απόψεις του φορολογούμενου και περιλαμβάνει εμπειριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις, τις οποίες έλαβε υπόψη της η Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του φόρου...*»

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρ. **17 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999)** ορίζεται ότι: «*1. Η ατομική διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη διαπίστωση της συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή της. 2. Η Αιτιολογία πρέπει να είναι **σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου**, εκτός αν προβλέπεται ρητώς στο νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης 3. Όταν η πράξη εκδίδεται αυτεπαγγέλτως τα αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται με πρωτοβουλία του αρμόδιου για την έκδοση οργάνου*».

Επειδή, βασικά στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν κατά το νόμο, τη θεωρία και τη νομολογία εκτός από το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή την αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας (Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2001, παρ. 516 έως 519). Η αιτιολογία δε, θεωρείται νόμιμη όταν είναι α) ειδική (και όχι γενική και αόριστη) και β) πλήρης ή επαρκής (και όχι ανεπαρκής ή ελλιπής). Σκοπός ύπαρξης αιτιολογίας σε μια διοικητική πράξη είναι ουσιαστικά η δημιουργία δυνατότητας ελέγχου της πράξης αυτής από τα δικαστήρια.

Επειδή, σύμφωνα με τη νομολογία των δικαστηρίων, η αιτιολογία των πράξεων επιβολής προστίμου νομίμως συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου, τις διαλαμβανόμενες, δηλαδή, στην έκθεση ελέγχου διαπιστώσεις. Στην απόφαση επιβολής του προστίμου αρκεί να αναφέρονται οι νομικές διατάξεις και τα πραγματικά περιστατικά της παράβασης. Εξάλλου, η αιτιολογία της απόφασης πρέπει μεν να είναι πλήρης και ειδική, δεν απαιτείται όμως να προκύπτει μόνον από το σώμα της, αλλά, συμπληρώνεται και από τα στοιχεία του φακέλου, το δε Δικαστήριο όταν επιλαμβάνεται, κατόπιν άσκησης προσφυγής ουσίας, ελέγχει την ουσιαστική βασιμότητα της επιβολής του προστίμου συμπληρώνοντας την ελλιπή αιτιολογία της απόφασης και δεν άγεται για το λόγο αυτό σε ακύρωση αυτής.

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του Ν. 4172/2013 (ΚΦΕ), ορίζεται ότι: «4. Κάθε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία θεωρείται κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας».

Επειδή περαιτέρω, με την παρ. 4 του άρθρου 29 του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι: «4. Το εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας της παραγράφου 4 του άρθρου 21 φορολογείται με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%)».

Επειδή στο άρθρο 39 του ν.4987/2022 ορίζεται ότι: «Σε περίπτωση διαπίστωσης προσαύξησης περιουσίας κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, η προσαύξηση αυτή δεν υπόκειται σε φορολογία, εφόσον ο φορολογούμενος αποδείξει την πραγματική πηγή αυτής, καθώς επίσης και ότι αυτή είτε έχει υπαχθεί σε νόμιμη φορολογία είτε απαλλάσσεται από το φόρο σύμφωνα με ειδικές διατάξεις».

Επειδή, με την εγκύκλιο **ΠΟΛ 1175/16-11-2017** παρασχέθηκαν πρόσθετες διευκρινήσεις για θέματα ελέγχου προσαύξησης περιουσίας, όπου μεταξύ άλλων επισημαίνονται τα εξής: «1. Δεν υφίσταται προσαύξηση περιουσίας κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 2238/1994 ή της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν.4172/2013, στην περίπτωση κατά την οποία είναι εμφανής η πηγή προέλευσης ενός χρηματικού ποσού, το οποίο εμφανίζεται ως πίστωση στον τραπεζικό λογαριασμό του ελεγχόμενου φυσικού προσώπου (π.χ. εισόδημα από κεφάλαιο, εισόδημα από κινητές αξίες, εισόδημα Δ' πηγής του ν.2238/1994, πώληση περιουσιακών στοιχείων, δάνειο, κ.τλ.), ακόμα και αν το ποσό αυτό δεν συμπεριελήφθη στις σχετικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, ενώ υπήρχε σχετική υποχρέωση. Στις περιπτώσεις αυτές, εφόσον οι εν λόγω πιστώσεις συνεπάγονται φορολογική υποχρέωση στον φόρο εισοδήματος, ο καταλογισμός δεν θα γίνεται κατ' επίκληση των ανωτέρω διατάξεων, αλλά των, κατά περίπτωση, εφαρμοστέων διατάξεων του ν.2238/1994 ή του ν.4172/2013, αναλόγως του είδους του εισοδήματος.

2. Γενικά, επισημαίνεται ότι **πίστωση σε τραπεζικό λογαριασμό μπορεί να λογισθεί και να φορολογηθεί ως εισόδημα της παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 2238/1994 ή της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν.4172/2013** του δικαιούχου του λογαριασμού, **εφόσον δεν καλύπτεται με τα δηλωθέντα εισοδήματά του, ούτε από άλλη συγκεκριμένη και αρκούντως τεκμηριωμένη, ενόψει των συνθηκών, πηγή ή αιτία, είτε την οποία αυτός επικαλείται, κατόπιν κλήσης του από τη Διοίκηση για παροχή σχετικών πληροφοριών ή προηγούμενη ακρόαση, είτε την οποία εντοπίζει η φορολογική αρχή στο πλαίσιο της λήψης των προβλεπόμενων στο νόμο, αναγκαίων, κατάλληλων και εύλογων μέτρων ελέγχου [...]**»

Επειδή σύμφωνα με τη **ΔΕΑΦ Α' 1144110/2011/2015** : «**Β' Προσαύξηση Περιουσίας 1.** Σύμφωνα με τις διατάξεις της [παρ. 4 του άρθ. 21](#) του ΚΦΕ, κάθε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από **παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία**, θεωρείται κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

2. Επιπλέον, με τις διατάξεις του [άρθρου 39](#) του ΚΦΔ ορίζεται ότι σε περίπτωση διαπίστωσης προσαύξησης περιουσίας κατά την [παράγραφο 4 του άρθρου 21](#) του ΚΦΕ, η προσαύξηση αυτή δεν υπόκειται σε φορολογία, εφόσον ο φορολογούμενος αποδείξει την πραγματική πηγή αυτής, καθώς επίσης και ότι αυτή είτε έχει υπαχθεί σε νόμιμη φορολογία, είτε απαλλάσσεται από τον φόρο σύμφωνα με ειδικές διατάξεις.

3. Οι διατάξεις της ως άνω παραγράφου αναφέρονται σε οποιαδήποτε προσαύξηση περιουσίας, που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή και αιτία προέλευσης, και ορίζεται ότι ο φορολογούμενος, έχει τη δυνατότητα να αποδείξει την πραγματική πηγή ή την αιτία προέλευσης ή ότι η εν λόγω προσαύξηση φορολογήθηκε ή απαλλάχθηκε νόμιμα. Σε περίπτωση που οι αποδείξεις δεν είναι ικανοποιητικές, η οποιαδήποτε προσαύξηση της περιουσίας χαρακτηρίζεται και φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.....

[...]

8. Η προσαύξηση της περιουσίας που προκύπτει από τον έλεγχο τραπεζικών λογαριασμών πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς, καθόσον αναλήψεις / καταθέσεις μπορεί να αφορούν συναλλαγές-κινήσεις που δεν συνιστούν κατ' ανάγκη φορολογητέο εισόδημα. Περαιτέρω μεταφορές χρηματικών ποσών μεταξύ τραπεζικών λογαριασμών εξετάζονται και διερευνάται ο λόγος που πραγματοποιήθηκαν οι συναλλαγές μεταφοράς των ποσών αυτών αφού προσκομίσει ο φορολογούμενος τα σχετικά έγγραφα. Δηλαδή το θέμα που πρέπει να εξετάζεται δεν είναι ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ ανάληψης και κατάθεσης στον ίδιο ή άλλο τραπεζικό λογαριασμό αλλά αν τα αναληφθέντα ποσά υπερκαλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων ή λοιπών δαπανών, έτσι ώστε να μην δικαιολογούνται μεταγενέστερες καταθέσεις ίσου ή άλλου ποσού στον ίδιο ή άλλο λογαριασμό. Σ' αυτήν την περίπτωση μπορεί να αποδειχθεί και να τεκμηριωθεί από τον έλεγχο ότι, οι συγκεκριμένες αναλήψεις που έγιναν από τον φορολογούμενο από έναν ή περισσότερους λογαριασμούς δαπανήθηκαν για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων ή λοιπών δαπανών οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί εφικτή η επανακατάθεση των ποσών αυτών σε ίδιους ή άλλους λογαριασμούς.

Επιπλέον ο έλεγχος κρίνει και τεκμηριώνει εάν πρόκειται ή όχι για «πρωτογενείς καταθέσεις», δηλαδή για ποσά που προέρχονται από άγνωστη ή μη διαρκή ή μη σταθερή πηγή ή αιτία και δεν προέρχονται από αναλήψεις από άλλους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Σημειώνεται ότι δεν αντίκειται στη φορολογική νομοθεσία η ανάληψη χρηματικών ποσών και η αποδεδειγμένη επανακατάθεση μέρους ή του συνόλου αυτών και ούτε προβλέπεται χρονικός περιορισμός για την διαδικασία κίνησης χρηματικών κεφαλαίων...».

Επειδή με την ΣΤΕ 884/2016 κρίθηκε ότι «ο φορολογούμενος (τεκμαίρεται ότι) γνωρίζει ή οφείλει να γνωρίζει την αληθή αιτία ή την πηγή της εισαγωγής στην περιουσία του των μεγάλων ποσών που περιέχουν οι τραπεζικοί λογαριασμοί του. Κατ' ακολουθίαν, μπορεί ευχερώς και **υποχρεούται, κατ' αρχήν, να υποδείξει στη φορολογική αρχή την εν λόγω αιτία ή πηγή**, σύμφωνα με τη διάταξη του άρ. 66 παρ. 1 περιπτ. α του ΚΦΕ και, ήδη, εκείνη του άρ. 14 παρ. 1 του ν. 4174/2013, δεδομένου, άλλωστε, ότι πρόκειται για μη ευαίσθητο ή, γενικότερα, μη χρήζον αυξημένης προστασίας προσωπικό δεδομένο, για την πρόσβαση στο οποίο, στο πλαίσιο του φορολογικού ελέγχου και της αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής, το κράτος διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης (πρβλ. ΕΔΔΑ 22.12.2015, .. κατά Ελβετίας, 28601/11, σκέψεις 92-93). Επομένως, οφείλει, κατ' αρχήν, να ανταποκριθεί στην κλήση της φορολογικής ελεγκτικής αρχής να της χορηγήσει τα αναγκαία και εύλογα, ενόψει των συνθηκών, πληροφοριακά στοιχεία διευκρίνισης και επαρκούς δικαιολόγησης της περιουσιακής του κατάστασης, η οποία προδήλως δεν ανταποκρίνεται σε εκείνη που προκύπτει από τα (μη απορριφθέντα από τη φορολογική αρχή) στοιχεία των δηλώσεών του φορολογίας εισοδήματος.[...] αλλά, πάντως, η άρνηση ή η παράλειψη του φορολογούμενου να παράσχει τις παραπάνω πληροφορίες ή η αδυναμία του να τεκμηριώσει επαρκώς τους ισχυρισμούς που προβάλλει προς δικαιολόγηση των επίμαχων ποσών στους τραπεζικούς λογαριασμούς του λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση από τη φορολογική αρχή (και περαιτέρω, σε περίπτωση άσκησης ένδικης προσφυγής, από το διοικητικό δικαστήριο) των αποδείξεων σε βάρος του και επιτρέπεται να οδηγήσει στη συναγωγή συμπερασμάτων προς θεμελίωση της ύπαρξης παράβασης ανακρίβειας της δήλωσής του και αντίστοιχης φοροδιαφυγής (πρβλ. ΕΔΔΑ 8.2.1996, 18731/91, κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκέψη 47 και ΕΔΔΑ 20.3.2001, 33501/96, κατά Αυστρίας, σκέψεις 15-17)».

Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, στα πλαίσια του ελέγχου των γενικών διατάξεων, η αρμόδια φορολογική αρχή προέβη στον έλεγχο των τραπεζικών λογαριασμών της προσφεύγουσας και διαπίστωσε την ύπαρξη πρωτογενών καταθέσεων ύψους 256.943,89€ στο έτος 2019 και 316.503,98€ στο έτος 2020, όπως αναλυτικά παρατίθενται στις σελ. 18 έως 25 της οικείας έκθεσης φόρου εισοδήματος. Στη συνέχεια, απέστειλε το υπ' αριθμ./24-05-2024 αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με την πηγή και την αιτία των ως άνω καταθέσεων, επί του οποίου η προσφεύγουσα απάντησε με την υποβολή υπομνήματος.

Κατόπιν των ανωτέρω, στο έτος 2019 **δεν αιτιολογήθηκαν πιστώσεις ύψους 47.043,21€**, όπως παρατίθενται στις σελ. 25 έως 28 της έκθεσης φόρου εισοδήματος, ενώ για τις πιστώσεις με α/α &..... του αρχικού πίνακα (σελ.18 έως 23 της έκθεσης φ.ε.), συνολικού ύψους 184.680,00€, η ελεγχόμενη επικαλέστηκε ότι αποτελούν καταθέσεις μετρητών τα οποία προέρχονται από τις εισπράξεις του φαρμακείου της σε μετρητά.

Ωστόσο, από τον έλεγχο στα προσκομισθέντα φορολογικά βιβλία διαπιστώθηκε ότι οι λιανικές πωλήσεις του φορολογικού έτους 2019 με το ΦΠΑ ανέρχονται στο ποσό των 178.777,67€ εκ των οποίων ποσό 70.466,51€ εισπράχθηκαν με την χρήση πιστωτικών καρτών σύμφωνα με τα δεδομένα

της ΠΟΛ.1033/2014, ενώ εξαιρέθηκαν οι χονδρικές πωλήσεις, καθώς γι' αυτές υπήρχαν ονομαστικές καταθέσεις στους τραπεζικούς λογαριασμούς. Κατόπιν αυτού, ο έλεγχος αποδέχτηκε ότι μέρος του ποσού των πιστώσεων 184.680,00€ που επικαλείται η προσφεύγουσα προέρχεται από εισπράξεις μετρητών του φαρμακείου της ύψους 108.311,16€ (178.777,67 -70.466,51), οπότε **το ποσό των πιστώσεων που δεν αναγνωρίζεται ανέρχεται σε 76.368,84€.**

Στο έτος 2020 **δεν αιτιολογήθηκαν πιστώσεις ύψους 2.489,82€**, όπως παρατίθενται στις σελ. 28 έως 29 της έκθεσης φόρου εισοδήματος, ενώ για τις πιστώσεις με α/α & του αρχικού πίνακα (σελ.23 έως 25 της έκθεσης φ.ε.), συνολικού ύψους 269.520,00€, η ελεγχόμενη επικαλέστηκε ότι αποτελούν καταθέσεις μετρητών τα οποία προέρχονται από τις εισπράξεις του φαρμακείου της σε μετρητά.

Ωστόσο, από τον έλεγχο στα προσκομισθέντα φορολογικά βιβλία διαπιστώθηκε ότι οι λιανικές πωλήσεις του φορολογικού έτους 2020 με το ΦΠΑ ανέρχονται στο ποσό των 189.494,78€ εκ των οποίων ποσό 96.761,84€ εισπράχθηκαν με την χρήση πιστωτικών καρτών σύμφωνα με τα δεδομένα της ΠΟΛ.1033/2014, ενώ για τις χονδρικές πωλήσεις υπήρχαν ονομαστικές καταθέσεις στους τραπεζικούς λογαριασμούς. Κατόπιν αυτού, ο έλεγχος αποδέχτηκε ότι μέρος του ποσού των πιστώσεων 269.520,00€ που επικαλείται η προσφεύγουσα προέρχονται από εισπράξεις μετρητών του φαρμακείου της ύψους 92.732,94€ (189.494,78 -96.761,84), οπότε **το ποσό των πιστώσεων που δεν αναγνωρίζεται ανέρχεται σε 176.787,06€.**

Κατόπιν των ανωτέρω, από την επεξεργασία των τραπεζικών λογαριασμών προέκυψαν στο έτος 2019 συνολικές πιστώσεις ύψους **123.412,05€** (47.043,21 + 76.368,84) και στο έτος 2020 συνολικές πιστώσεις **179.276,88€** (2.489,82 + 176.787,06) για τις οποίες κρίθηκε ότι αποτελούν προσαύξηση περιουσίας σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 21 του ν.4172/2014 (Κ.Φ.Ε.), καθώς δεν αιτιολογήθηκε η πηγή και η αιτία προέλευσής τους και κατά συνέπεια φορολογήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 29 του ίδιου ως άνω νόμου.

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 77 του ν.5104/2024: *«Σε περίπτωση αμφισβήτησης πράξης προσδιορισμού φόρου στο πλαίσιο ενδικοφανούς προσφυγής, ο φορολογούμενος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που προβαίνει στην εν λόγω αμφισβήτηση φέρει το βάρος της απόδειξης της πλημμέλειας της πράξης προσδιορισμού του φόρου».*

Επειδή, αορίστως και αναπόδεικτα η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι ανατιολόγητες καταθέσεις προέρχονται από έσοδα των δύο εταιρειών στις οποίες συμμετείχε, ο ως άνω ισχυρισμός απορρίπτεται.

Ως προς τον τρίτο ισχυρισμό

Επειδή, με το κατά πάγια νομολογία περιεχόμενο της αρχής της αναλογικότητας, οι επιβαλλόμενοι από τον κοινό νομοθέτη και τη διοίκηση περιορισμοί στην άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει

να είναι μόνο οι αναγκαίοι και να συνάπτονται προς τον υπό του νόμου επιδιωκόμενο σκοπό. Ένα μέτρο που προβλέπεται από διάταξη νόμου ως κύρωση για παράβαση διατάξεως, τότε μόνο αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας, όταν από το είδος, ή τη φύση του είναι προδήλως ακατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού ή όταν οι δυσμενείς συνέπειες του μέτρου τελούν σε προφανή δυσαναλογία ή υπερακοντίζουν τον επιδιωκόμενο σκοπό (ΟΛ.ΣτΕ 990/2014, ΣτΕ 1249/2010).

Επειδή, η αρχή της χρηστής και καλόπιστης διοίκησης επιβάλλει πράγματι στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές, τούτο, ωστόσο, δε σημαίνει ότι η αρχή της χρηστής και καλόπιστης διοίκησης μπορεί να εξελιχθεί σε τροχοπέδη για την εφαρμογή της νομιμότητας εκ μέρους των οργάνων της Διοίκησης. Η τελευταία δε, επιτάσσει την έκδοση καταλογιστικών πράξεων ή πράξεων επιβολής προστίμων σε βάρος του φορολογουμένου, όταν από τον γενόμενο σε βάρος του έλεγχο διαγνώσθηκαν αντικειμενικά στοιχεία που στοιχειοθετούν το πραγματικό ορισμένης φορολογικής παράβασης ή τη μη απαλλαγής του από φόρο με βάση συγκεκριμένες διατάξεις νόμων.

Εν προκειμένω, δεν παραβιάστηκαν οι αρχές της καλής πίστης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη, διότι με την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων η διοίκηση εφάρμοσε καλόπιστα το πνεύμα και το γράμμα του νόμου, χωρίς να εκμεταλλευτεί μία κατάσταση στην οποία ο διοικούμενος είχε περιέλθει λόγω πλάνης, απάτης ή απειλής και χωρίς να αίρει εκ των υστέρων, αιφνιδίως ή χωρίς προειδοποίηση, κίνητρα που προέβλεψε οποιοσδήποτε νόμος.

Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση δεδομένου, ότι δεν πρόκειται για κύρωση λόγω παράβασης, δεν παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας ούτε βασικές διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 6 §1 της Ε.Σ.Δ.Α., δεδομένου ότι ο τρόπος φορολόγησης και αναμόρφωσης φορολογητέας ύλης διαγράφεται ευθέως στο νόμο και η φορολογική αρχή προέβη στον διορθωτικό προσδιορισμό φόρου με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν κατά τον έλεγχο των κατατεθειμένων στοιχείων και δηλώσεων.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την **απόρριψη** της από **17-01-2025** και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της του με **ΑΦΜ**

Οριστική φορολογική υποχρέωση της υπόχρεης - Καταλογιζόμενα ποσά με βάση την παρούσα απόφαση:

1)Επί της υπ' αριθμ./**10-12-2024** οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019.

Κύριος φόρος	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΑΠΟΦΑΣΗΣ
	40.725,98 €	40.725,98 €
Πρόστιμο άρθ.58 του ν.4987/2022	20.362,99 €	20.362,99 €
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης	9.550,57 €	9.550,57 €
Συνολικό ποσό	70.639,54 €	70.639,54 €

Επί του οφειλόμενου φόρου κ.λ.π. θα υπολογιστούν κατά την καταβολή και τόκοι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν.5104/2024 (Κ.Φ.Δ).

2)Επί της υπ' αριθμ./**10-12-2024** οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2020.

Κύριος φόρος	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΑΠΟΦΑΣΗΣ
	59.161,37 €	59.161,37 €
Πρόστιμο άρθ.58 του ν.4987/2022	29.580,69 €	29.580,69 €
Συνολικό ποσό	88.742,06 €	88.742,06 €

Επί του οφειλόμενου φόρου κ.λ.π. θα υπολογιστούν κατά την καταβολή και τόκοι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν.5104/2024 (Κ.Φ.Δ).

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στον υπόχρεο.

Ακριβές Αντίγραφο
Η υπάλληλος του Γραφείου
Διοικητικής Υποστήριξης

Με εντολή του Προϊσταμένου της
Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών
Ο Προϊστάμενος Της Υποδιεύθυνσης
Επανεξέτασης και Νομικής Υποστήριξης
α/α

ΜΑΒΙΝΙΔΟΥ ΚΥΡΑΤΣΑ

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.